

*Apstiprināti ar Olaines novada domes
2019.gada 30.janvāra sēdes lēmumu
(1.prot., 19.2.p.)*

**Kārtība, kādā darbinieks ziņo par iespējamiem pārkāpumiem un koruptīvām
darbībām Olaines novada pašvaldībā**

Izdoti saskaņā ar likuma „Par pašvaldībām” 21.panta pirmās daļas 27.punktu, 41.panta pirmās daļas 2.punktu un Ministru kabineta 17.10.2017. noteikumiem Nr.630 „Noteikumi par iekšējās kontroles sistēmas pamatprasībām korupcijas un interešu konflikta riska novēršanai publiskas personas institūcijā”

I. Vispārīgie jautājumi

1. Noteikumi nosaka kārtību, kā Olaines novada pašvaldība, tās pārvaldībā esošās kapitālsabiedrības un iestādes (turpmāk - Pašvaldība) darbiniekiem (turpmāk – Darbinieks) ir jārīkojas gadījumā, lai ziņotu par cita Pašvaldības darbinieka iespējamiem pārkāpumiem, iespējamām koruptīvām darbībām, iekļaujot pasākumus, kas nodrošina informācijas sniedzēja anonimitāti un aizsardzību, un gadījumā, kad darbiniekam tiek piedāvāts kukulis.
2. Noteikumu mērķis ir nodrošināt vienotu rīcību situācijās, kādās Darbiniekam jāziņo par iespējamiem pārkāpumiem, koruptīvām darbībām Pašvaldībā, nepieļaujot Darbinieka amata stāvokļa izmantošanu personiskā labuma gūšanai vai labumu nodrošināšanu citai personai, novēršot iespējamus pārkāpumus, kā arī koruptīvas darbības, un nodrošināt likumīgu darbību un efektīvu funkciju izpildi.
3. Noteikumos ir lietoti šādi termini:
  - 3.1. *Korupcijas risks* – varbūtība, ka kāds no Darbiniekiem, kuram uzticēta vara vai atbildība noteiktu pilnvaru ietvaros, ar nodomu vai bez nodoma izdarīs koruptīvu pārkāpumu;
  - 3.2. *Korupcija* - ir kukuļošana vai jebkura cita Pašvaldības valsts amatpersonas rīcība, kas vērsta uz to, lai, izmantojot dienesta stāvokli, savas pilnvaras vai pārsniedzot tās, iegūtu nepelnītu labumu sev vai citām personām;
  - 3.3. *Kukulis* - materiālas vērtības, mantiska vai citāda rakstura labumi, ko valsts amatpersona personiski vai ar starpnieku apzināti prettiesiski pieņem par kādas darbības izdarīšanu vai neizdarīšanu kukuļdevēja interesēs, izmantojot savu dienesta stāvokli. Kukulis var būt tiešs, naudas vai mantas formā, kā arī netiešs - pakalpojuma vai citā veidā, kuru kukuļotājs sniedz piekukuļojamai personai. Ar *kukuļošanu* parasti saprot

kukuļa došanu (kukuļdevējs), kukuļa ņemšanu (kukuļņēmējs), starpniecību kukuļošanā, kā arī kukuļa piesavināšanos.

II. Pašvaldības Darbinieka ziņojums par cita darbinieka iespējamiem pārkāpumiem

4. Darbiniekam ir pienākums sniegt viņa rīcībā esošo informāciju par cita darbinieka iespējamiem pārkāpumiem vai notikušiem korupcijas gadījumiem un/vai riskiem, Pašvaldības atbildīgajai amatpersonai, nodrošinot informācijas sniedzēja anonimitāti.
5. Konstatējot iespējamu pārkāpumu vai iespējamas koruptīvas darbības Pašvaldībā, Darbinieks ziņo par konstatēto gadījumu, izmantojot vienu no šādiem ziņošanas veidiem:
  - 5.1. brīvas formas rakstveida iesniegumu izpilddirektoram;
  - 5.2. brīvas formas elektronisku iesniegumu uz e-pasta adresi anonimi@olaine.lv;
  - 5.3. telefonisku saziņu ar izpilddirektoru, kurš rakstveidā noformē sniegto informāciju.
6. Sniedzot ziņas kārtības 5.1., 5.2. gadījumos ziņojumā darbiniekam vēlams norādīt šādu informāciju:
  - 6.1. ziņas par iesniedzēju;
  - 6.2. vai iesniedzējs vēlas palikt anonīms;
  - 6.3. ziņas par pārkāpumu, norādot Pašvaldības struktūrvienību, kurā noticis pārkāpums, persona vai personas, kas izdarīja pārkāpumu (*norādāms vārds, uzvārds, ieņemamais amats*);
  - 6.4. pārkāpuma izdarīšanas vieta un laiks;
  - 6.5. pārkāpuma apraksts (*norādot konkrētus faktus, kas liecina par pārkāpumu*);
  - 6.6. vai par šo pārkāpumu ir ziņots citām amatpersonām.
7. Darbinieks var ziņot arī citos veidos, kas nav noteikti šajos noteikumos. Ziņojumu formas trūkumi nevar būt par pamatu iesniegtā ziņojuma neizskatīšanai un Pašvaldības atbildīgo amatpersonu nereagēšanai uz to pēc būtības.
8. Izpilddirektors un/vai Darbinieki, kuri iesaistīti sniegtās informācijas izskatīšanā, komunikācijā ar personālsastāvu un trešajām personām saņemto ziņu pārbaudei neatklāj informācijas sniedzēja identitāti, saņemtās informācijas faktu un tā saturu. Izpilddirektors nepieciešamības gadījumā vēršas tiesībaizsardzības iestādēs par konstatēto iespējamo noziedzīgo nodarījumu, ņemot vērā sniegtās informācijas saturu un konstatētā pārkāpuma būtību.

III. Darbinieka rīcība gadījumā, ja darbiniekam tiek piedāvāts kukulis

9. Veicot amata pienākumus un komunicējot ar personu (klientu), Darbiniekam jāsniedz korekti un precīzi tiesību normu skaidrojumi. Jāizvairās no iesaistīšanās diskusijā ar klientu

par tādiem jautājumiem, kuri nav saistīti ar konkrēto gadījumu vai tiešo amata pienākumu izpildi.

10. Ja persona izsaka nenoteiktus mājienus par kukuļa piedāvājuma iespēju vai veic citas darbības, piemēram, raksta uz papīra noteiktus ciparus, rāda aizdomīgus žestus, demonstrē naudaszīmes vai veic jebkādas citas darbības, kas rada aizdomas par iespējamu kukuļa piedāvājumu, darbiniekam jānorāda, ka Pašvaldības amatpersonas pieņemtais lēmums attiecībā uz personu netiks grozīts.
11. Ja apstākļi liecina, ka persona, neskatoties uz Darbinieka noraidošo rīcību, uzstājīgi veic darbības, kas liecina par to, ka varētu tikt piedāvāts kukulis, Darbiniekam pēc iespējas jārīkojas tā, lai turpmākās darbības fiksētu tehniskie līdzekļi video vai audio ierakstā, izmantojot Pašvaldības tehniku vai privātos tehniskos līdzekļus, piemēram, mobilo tālruni. Ja tehnisko līdzekļu izmantošana nav iespējama, Darbiniekam jācensas precīzi atcerēties klienta uzvedība, žesti un vārdi.
12. Ja tas iespējams, Darbiniekam jācensas atrast iespējamos lieciniekus, kuri atrodas netālu un vēlāk varētu liecināt par noziedzīgā nodarījuma apstākļiem. Liecinieki var būt darba kolēģi, klienti vai citas personas, kas atradās vienā telpā vai tuvumā ar Darbinieku, kad tika piedāvāts kukulis. Darbiniekam jāfiksē šo personu dati, lai vēlāk nepieciešamības gadījumā no tām varētu pieņemt paskaidrojumus vai liecības.
13. Ja saistībā ar amata pienākumu pildīšanu veidojas situācija, kad Darbiniekam persona tieši un nepārprotami piedāvā kukuli, Darbiniekam kategoriski jānoraida kukuļa piedāvājums, un šādi jārīkojas:
  - 13.1. ja situācija atļauj, jānoskaidro kukuļdevēja personība un kukuļdošanas mērķi, un iemesli, cenšoties izzināt pēc iespējas vairāk par kukuļdevēja nodomiem, kā arī to, kā interesēs tas tiek darīts;
  - 13.2. jācensas iegaumēt kukuļdevēja izskats, lai vēlāk varētu personu atpazīt vai arī sniegt precīzu personas ārienes pazīmju raksturojumu;
  - 13.3. nekad neatstāt klientu vienu darbavietā vai nesekot uzaicinājumam sarunas turpināšanai ārpus darbavietas telpām, lai neradītu nepamatotas aizdomas par pieņemtu kukuli;
  - 13.4. par kukuļdošanas mēģinājumu nekavējoties mutiski ziņot savam tiešajam vadītājam vai, ja tas nav iespējams, kādam no kolēģiem;
  - 13.5. gadījumā, ja kukulis tiek iedots pret Darbinieka gribu (atstāts uz galda, ielikts atvilktnē, kabatā vai kādā citādā veidā) un Darbiniekam nav iespējas to atdot, tas jāatstāj noliktajā vietā, neaizskarot to ar rokām.

14. Par kukuļa iedošanu, nekavējoties sastādams akts, ko paraksta par notikušo informētās personas. Aktā norāda kukuļdošanas laiku, iespējamo kukuļdevēju, naudas summu (ja to var noteikt) vai citu materiālo labumu aprakstu un lieciniekus.
15. Par noziedzīgu nodarījumu var ziņot tieši par korupciju (noziedzīgu nodarījumu valsts institūciju dienestā) kompetentajai tiesībsargājošai iestādei - Korupcijas novēršanas un apkarošanas birojam pa tālruni: 8000 20 70 (diennakts uzticības tālrunis; ziņojumiem par izdarītajiem vai uzsāktajiem valsts amatpersonu koruptīvajiem noziedzīgiem nodarījumiem un interešu konfliktiem), elektroniskais pasts: knab@knab.gov.lv (sk. Pielikums Nr.1 iesniegums par koruptīvu gadījumu).
16. Ja noziedzīgs nodarījums ir izdarīts pēc noteiktā darbalaika un nepieciešama nekavējoša rīcība, lai nepazustu pierādījumi, var vērsties ar iesniegumu (informēt telefoniski) Valsts policijā (pēc notikuma vietas), kuri sniegs atbalstu un iespēju sazināties ar KNAB ārpus darba laika.
17. Darba devējam, kā arī iestādei, aizliegts vērsties pret ziņotāju, kas paziņojis tiesībsargājošām iestādēm par savām aizdomām. Katram ir tiesības par savām aizdomām informēt tiesībsargājošās iestādes. Tādēļ, ja starp Darbinieku un darba devēju notiks strīds (piemēram, darba devējs samazinās atalgojumu), nevis Darbiniekam būs jāpierāda, ka pret viņu ir notikusi vēršanās tādēļ, ka viņš ir ziņojis par pārkāpumu, bet gan darba devējam jāpierāda, ka uzliktajam sodam (mazākai algai) ir cits, pamatots iemesls. Tas attiecas arī uz gadījumiem, kad tiesībsargājošā iestāde vai tiesa pēc Darbinieka rosinātās pārbaudes ir pārliecinājusies, ka darba devējs pārkāpumu nav veicis.

Pielikumā:

1. Iesnieguma veidlapa paraugs (KNAB).
2. Informācija par gadījumiem, kad persona var tikt atbrīvota no soda.

Priekšsēdētājs

A.Bergs

Korupcijas novēršanas un apkarošanas birojam
Citadeles ielā 1, Rīgā, LV-1010

IESNIEGUMS PAR KORUPTĪVU PĀRKĀPUMU

Korupcijas novēršanas un apkarošanas birojs (turpmāk – KNAB) novērš un apkaro korupciju, kā arī kontrolē politisko organizāciju (partiju) finansēšanas kārtību. Atbilstoši Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja likumam **korupcija ir kukulošana vai jebkura cita valsts amatpersonas rīcība, kas vērsta uz to, lai, izmantojot dienesta stāvokli, savas pilnvaras vai pārsniedzot tās, iegūtu nepelnītu labumu sev vai citām personām.** KNAB neizskata jautājumus, kuri neatbilst KNAB kompetencei.¹

1. ZINAS PAR IESNIEDZĒJU

VĀRDS, UZVĀRDS:	
DZĪVESVIETAS ADRESE:	
TĀLNUŅA NUMURS:	E-PASTA ADRESE:
PIEKRĪTU SNIEGT PAPILDU INFORMĀCIJU KNAB DARBINIEKIEM: JĀ / NĒ (<i>Vajadzīgo apvilkta</i>)	
VĒLOS PALIKT ANONĪMS(A): JĀ / NĒ (<i>Vajadzīgo apvilkta</i>)	
VĒLOS SANĀEMT ATBILDI PAR IESNIEGUMA IZSKATĪŠANAS REZULTĀTIEM: JĀ / NĒ (<i>Vajadzīgo apvilkta</i>)	

2. ZINAS PAR PĀRKĀPUMU

INSTITŪCIJA(S), KUR NOTICIS PĀRKĀPUMS:
PERSONA(S), KURA(S) IZDARĪJA PĀRKĀPUMU:
PĀRKĀPUMA IZDARĪŠANAS VIETA UN LAIKS:

---

¹ KNAB kompetencē nav izskatīt, piemēram, jautājumus, kas ir saistīti ar personu savstarpējiem civiltiesiskiem strīdiem, pārkāpumiem saistībā ar nekustamā īpašuma īpašumtiesībām, strīdiem par parāda piedziņu, jautājumus saistībā ar dzīvojamās mājas pārvaldīšanas un apsaimniekošanas pilnvarojuma līgumā noteiktās kārtības nepildīšanu, sūdzības par vides piesārņošanu, noziedzīgus nodarījumus, kas saistīti ar zādzību, laupīšanu, krāpšanu, dokumentu viltošanu, patvaļīgu koku ciršanu, piesavināšanos, tiesnešu lēmumu pamatotību un tiesiskumu, sūdzības par iejaukšanos lietu iztiesāšanā vai tiesas sprieduma un lēmuma neizpildīšanu, sūdzības par krimināllietu izmeklēšanas iespējamo neatbilstību kriminālprocesuālajām tiesību normām u.tml.

- 3. PĀRKĀPUMA APRAKSTS** (Norādīet iespējami konkrētus faktus, kas liecina par pārkāpumu! Ja nepieciešams, papildu dokumentu kopijas vai izvērstāku pārkāpuma aprakstu pievienojiet iesnieguma pielikumā)

FAKTU IZKLĀSTS UN PĀRKĀPUMA APRAKSTS:

4. PAPILDU INFORMĀCIJA

PERSONAS, KURAS VAR SNIEGT PAPILDU INFORMĀCIJU (Norādīet vārdu, uzvārdu, tālruņa numuru):

KURĀM INSTITŪCIJĀM VĒL ZIŅOTS PAR ŠO PĀRKĀPUMU:

5. PIELIKUMS

PIELIKUMĀ PIEVIESENĀTI ŠĀDI DOKUMENTI:

DATUMS:

PARAKSTS:

Informācija par gadījumiem, kad persona var tikt atbrīvota no soda

Lai atklātu korupcijas noziegumus, kas ir īpaši sarežģīti pierādāmi, tiesībsargājošās iestādes ir ieinteresētas atbrīvot no atbildības tos ziņotājus, kas paši ir formāli izdarījuši noziegumus, bet vienlaikus labprātīgi par tiem pavēstījuši un palīdzējuši tos atklāt. Tas nozīmē pieteikties pašam KNAB, nevis gaidīt līdz mirklim, kad KNAB par viņiem jau ir savākti visi pierādījumi, un tikai tad atzīties.

Latvijas Krimināllikumā paredzēts, ka tiesa var izvēlēties – atbrīvot vai neatbrīvot personu, kas sadarbojās ar tiesībsargājošo iestādi pilnībā no kriminālatbildības:

1. personu, kura devusi kukuli, ja kukulis viņai tīcīs izspiests - Krimināllikuma 324.panta 1.daļa;
2. personu, kura devusi kukuli, ja tā pēc kukuļa došanas labprātīgi paziņojuši par notikušo un aktīvi veicinājusi noziedzīgā nodarījuma atklāšanu un izmeklēšanu - Krimināllikuma 324. panta 1.daļa;
3. personu, kura kukuli piedāvājusi, ja tā labprātīgi paziņojuši par notikušo un aktīvi veicinājusi noziedzīgā nodarījuma atklāšanu un izmeklēšanu - Krimināllikuma 324. panta 1.daļa;
4. kukuļdošanas starpnieku, ja viņš labprātīgi paziņojuši par notikušo un aktīvi veicinājis noziedzīgā nodarījuma atklāšanu un izmeklēšanu - Krimināllikuma 324.panta 1.daļa;
5. kukuļdošanas atbalstītāju, ja viņš labprātīgi paziņojuši par notikušo un aktīvi veicinājis noziedzīgā nodarījuma atklāšanu un izmeklēšanu - Krimināllikuma 324.panta 3.daļa;
6. personu, kura kādai amatpersonai prettiesiski devusi labumu (kas nav kukulis, bet ko nedrīkstēja dot), ja labums šai personai pieprasīts vai izspiests - Krimināllikuma 326.4 pants;
7. personu, kura kādai amatpersonai prettiesiski devusi labumu (kas nav kukulis, bet ko nedrīkstēja dot), ja tā labprātīgi paziņojuši par notikušo un aktīvi veicinājusi noziedzīgā nodarījuma atklāšanu un izmeklēšanu - Krimināllikuma 326.4.pants;
8. personu, kura prettiesiski piedāvājusi labumu, ja tā labprātīgi paziņojuši par notikušo un aktīvi veicinājusi noziedzīgā nodarījuma atklāšanu un izmeklēšanu - Krimināllikuma 326.4.pants;
9. personu, kura prettiesiski piedāvājusi vai devusi materiālas vērtības, mantisku vai citāda rakstura labumu (ne valsts amatpersonām), ja tā pēc noziedzīgo darbību izdarīšanas labprātīgi paziņojuši par notikušo un aktīvi veicinājusi noziedzīgā nodarījuma atklāšanu un izmeklēšanu - Krimināllikuma 199.panta 1.daļa.